

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

14. april 2004

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Trafikministeriets grundnotat om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om kompensation for manglende opfyldelse af kvalitetsbetingelser i kontrakter om jernbanegodsbefordring, KOM(2004) 144 endelig.

P. B. Olsen

Dato : 13. april 2004
J.nr. :
Sagsbeh. : VIR, lokaltelefon 25002
Org. enhed : 7. Kontor

Grundnotat om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om kompensation for manglende opfyldelse af kvalitetsbetingelser i kontrakter om jernbanegodsbefordring. KOM(2004) 144 endelig

Resumé

Forslaget om kompensation for manglende opfyldelse af kvalitetsbetingelser er et yderligere led i regelændringen til forbedring af effektiviteten og fleksibiliteten af produktionsprocesserne for jernbanegodstransporter.

Kommissionen lægger op til en harmonisering af kontraktlige betingelser vedrørende blandt andet kompensation for tabt gods, for beskadiget gods, for forsinkelser, herunder for manglende information om forsinkelser og for følgeskader, såvel som en tilpasning af erstatningsniveauerne.

1. Baggrund og indhold

Forslaget til forordning er modtaget i Rådssekretariatet den 5. marts 2004. Det er fremsat under henvisning til EU-traktaten, særlig artikel 71, stk. 1, og vil skulle vedtages med kvalificeret flertal efter procedurene i artikel 251 (fælles beslutningstagen).

EU-Kommissionens undersøgelser har vist, at dårlig kvalitet på serviceområdet i jernbanesektoren medfører tab for virksomhederne, såsom tabte indtægter, manglende effektivitet i anvendelse af medarbejdere og ressourcer, såvel som øgede kompensationskrav fra kundernes side.

Forliget den 16. marts 2004 mellem Rådet og Europa Parlamentet om Europa Kommissionens forslag til EU's 2. jernbanepakke medfører en ændring af direktivet 91/440/EØF om udvikling af Fællesskabets jernbaner. Medlemsstaterne forpligtes således til at åbne deres jernbanenet for gods-transport senest den 1. januar 2006 og for cabotagekørsel - som er gods-transport på samme betingelser som nationale jernbanevirksomheder - senest den 1. januar 2007.

Det nuværende system for kompensationer for kunder til international jernbanegodstransport området er reguleret i CIM-annekset til konventionen af 9. maj 1980 om international jernbanebefordring (COTIF).

Den foreslåede forordning skal, under hensyntagen til principperne fastsat i CIM-annekset, såvel som den seneste ændring af direktiv 91/440/EØF være med til at skabe rammerne for en forbedring af kvaliteten af jernbanegodstransporten både nationalt og internationalt og derved fremme konkurrencen og produktiviteten i denne del af jernbanesektoren.

De grundlæggende parametre forslaget berører er afgrænsning af ansvarsområder, kvalitetskriterier relateret til godstransport på jernbane, kompensationsniveauer, kvalitetsovervågningssystemer, ansvarsbegrænsninger og jernbaneinfrastrukturforvalternes ansvar.

Kvalitetskriterierne forventes indført i form af klausuler, der skal indgå i enhver befordringskontrakt for derved at skabe et ensartet system af befordringsbetingelser. Kvalitetskriterierne angiver derved en form for ramme, som kontrakterne skal udformes efter.

Kompensationsniveauerne, hvilket vil sige erstatningerne ved manglende overholdelse af de kontraktlige betingelser, vedrører blandt andet kompensation for tabt gods, for beskadiget gods, for forsinkelser, herunder for manglende information om forsinkelser og for følgeskader.

I forslaget lægges der således op til, at erstatningssatserne for bortkommet og beskadiget gods tredobles i forhold til reguleringen i CIM-annekset.

2. Gældende dansk ret

- Lov om jernbanevirksomhed m.v., jf. Lovbekendtgørelse nr. 310 af 28. april 2003 af lov om jernbanevirksomhed m.v.
- Lov om jernbanesikkerhed m.v., jf. Lovbekendtgørelse nr. 667 af 08. august 2002 om jernbanesikkerhed m.v., med senere ændringer
- Lov om amtskommunernes overtagelse af de statslige ejerandele i privatbanerne, jf. Lov nr. 1317 af 20. december 2000 om amtskommunernes overtagelse af de statslige ejerandele i privatbanerne
- Bekendtgørelse nr. 71 af 18. september 1985 om konventionen af 9. maj 1980 om international jernbanebefordring (COTIF), med dertil knyttede akter
- Bekendtgørelse nr. 90 af 10. februar 1999 om sikkerhedscertifikat til jernbanevirksomheder

- Bekendtgørelse nr. 1031 af 13. december 2001 om sikkerhedscertifikat til jernbaneinfrastrukturforvaltere
- Bekendtgørelse nr. 1194 af 18. december 2003 om ansvarsforsikring for skader i forbindelse med jernbanevirksomhed og jernbaneinfrastrukturforvaltning

3. Høring

Forslaget er sendt i høring hos følgende institutioner, virksomheder og organisationer:

Akademikernes Centralorganisation, Amtsrådsforeningen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdsgiverforeningen for Handel, Transport og Service, ARRIVA Danmark A/S, Banedanmark, DanmarksTransport-Forskning, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Industri, Dansk Jernbaneforbund, Dansk Transport og Logistik, Danske Speditører, DSB, Forbrugerrådet, HK/Stat, Trafik & Jernbane, Hovedstadens Udviklingsråd, HTS, Kombi Dan A/S, Det Kommunale Kartel, Kommunernes Landsforening, Landbrugsrådet, Landsorganisationen i Danmark, NOAH-Trafik, Railion Denmark A/S, Specialarbejderforbundet i Danmark, Statsansattes Kartel.

Et supplerende grundnotat vil blive fremsendt, når høringssvarene foreligger.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget til forordning vil være umiddelbart gældende i dansk ret, hvis det vedtages. Forslaget vil dog medføre ændring af Lov om jernbanevirksomhed m.v., Lov om jernbanesikkerhed m.v., Lov om amtskommunernes overtagelse af de statslige ejerandele i privatbanerne, bekendtgørelsen om sikkerhedscertifikat til jernbanevirksomheder, bekendtgørelsen om sikkerhedscertifikat til jernbaneinfrastrukturforvaltere og bekendtgørelsen om ansvarsforsikring for skader i forbindelse med jernbanevirksomhed og jernbaneinfrastrukturforvaltning.

For så vidt angår bekendtgørelsen om international jernbanebefordring (COTIF) vil der allerede skulle foretages en ændring af bekendtgørelsen i forbindelse med Danmarks ratifikation af Vilnius protokollen fra 1999, der er seneste ændring til COTIF traktaten.

Forslaget skønnes ikke at have væsentlige statsfinansielle konsekvenser.

5. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Et harmoniseret system af kvalitetskrav for jernbanegodstransport bidrager til at forbedre den enkelte jernbanevirksomheds mulighed for effektivitet. Reguleringen vil navnlig medvirke til at støtte åbningen af markedet for godstransport på jernbanen.

Kommissionen finder på grundlag af en grov vurdering, at de foreslåede regler vil give en overordnet, årlig økonomisk nettofordel på 70 mio. euro for de 15 nuværende medlemsstater tilsammen.

Kommissionen bemærker dog, at større effektivitet kan medføre mindre beskæftigelse, som dog vil blive imødegået af større konkurrencedygtighed. Endelig må det forudses, at jernbanevirksomheder skal foretage investeringer i f.eks. bedre rullende materiel.

6. Proportionalitets- og nærhedsprincippet

Det er Kommissionens opfattelse, at medlemsstaterne ikke selv kan opnå den nødvendige effektivitet og fleksibilitet på jernbanegodstransporten, på grund af de omfattende internationale dimensioner i denne form for transport.

Kommissionen finder endvidere, at EU-regler på dette område må dække både international og national jernbanegodstransport, da begge typer trafik er tæt forbundet og derfor ikke kan reguleres separate.

Endvidere anfører Kommissionen, at forslaget er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, idet forslaget ikke går ud over, hvad der er nødvendigt for at opnå målet om en forbedret kvalitet ved godstransport på jernbanen.

Regeringen er enig i, at forslaget er i overensstemmelse med proportionalitets- og nærhedsprincippet.

7. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen blev forelagt Europaudvalget til orientering den 3. marts 2004.